

Redovisning av regeringsuppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarmakten att pröva förmågan avseende rapportering under höjd beredskap

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Försvarmakten fick i uppdrag av regeringen (Ju2022/02410) att under 2023 pröva förmågan avseende rapportering och framtagande av samlade lägesbilder under höjd beredskap med utgångspunkt i gällande författningar, utveckla arbetsformer för rapportering och genomföra kunskaps- och förmågehöjande insatser.

Uppdraget redovisas i ett öppet huvuddokument med bilagor 1-4. Bilaga 5 till huvuddokumentet omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Charlotte Petri Gornitzka

För MSB:s räkning har generaldirektör Charlotte Petri Gornitzka beslutat i detta ärende. Projektledarna Carl-Johan Breitholtz, Andreas Bergman och delprojektledare Martina Banér har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Annika Elmgart, t.f. verksamhetschefen Johan Hjelm och enhetschefen Åsa Anclair deltagit.

Michael Claesson

För Försvarmaktens räkning har generallöjtnant Michael Claesson beslutat i detta ärende. I beredningen av ärendet har kommendörkapten Anders Kallin, RO/övt Leif Isberg, försvarsjurist Helen Lindquist och handläggare Antonio Toscano deltagit. I den slutliga handläggningen har kommendörkapten Dick Börjesson deltagit och överste Jan Demarkesse varit föredragande.

Dokument

- Slutredovisning av regeringsuppdrag Pröva förmågan avseende rapportering under höjd beredskap (Ju2022/02410)

Sändlista

Regeringskansliet (Försvarsdepartementet)

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

FÖRSVARSMAKTEN

SLUTREDOVISNING AV REGERINGSUPPDRAG (JU2022/02410)

Pröva förmågan avseende rapportering under höjd beredskap

Pröva förmågan avseende rapportering under höjd beredskap

Slutredovisning av regeringsuppdrag (Ju2022/02410)

Redovisning av uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarmakten att pröva förmågan avseende rapportering under höjd beredskap

Öppet huvuddokument med bilagor 1-4. Bilaga 5 till detta huvuddokument omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Detta är Försvarmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps redovisning av regeringsuppdraget att pröva förmågan avseende rapportering under höjd beredskap (Ju2022/02410). Huvuddokumentet innehåller en sammanfattning av uppdraget, beskrivningen av uppdragets genomförande samt förmågeområden med åtgärdsförslag.

Foto omslag: Johan Eklund

Sammanfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarmakten fick i uppdrag av regeringen att under 2023 pröva förmågan avseende rapportering och framtagande av samlade lägesbilder under höjd beredskap med utgångspunkt i gällande författningar, utveckla arbetsformer för rapportering och genomföra kunskaps- och förmågehöjande insatser.¹

Genomförandet av regeringsuppdraget har sammanfattningsvis visat följande.

Erfarenheter från samverkan i fredstid är en god grund att bygga vidare på. Det finns förmåga i beredskapssystemet att begära och svara på begäran om information, ta fram samlade lägesbilder samt hantera och dela säkerhetsskyddsklassificerad information.

De aktiviteter som genomförts inom ramen för regeringsuppdraget har höjt kunskapen och stärkt förmågan kring rapportering och framtagande av samlade lägesbilder. Detta bör ses som ett steg i en sammanhållen process avseende fortsatt förmågeutveckling i en tid då den nya beredskapsstrukturen befinner sig under uppbyggnad. Utvecklingen påverkas också av medlemskapet i Nato.

Utvecklingsbehov föreligger dock inom ett antal områden som berör hela totalförsvaret. Särskilt viktiga i det fortsatta arbetet är följande övergripande förmågeområden:

1. Systemsyn – förståelse för egen och andras uppgifter och ansvar
2. Framtagande av samlade lägesbilder för inriktning och samordning
3. Begära och svara enligt författningsstyrda rapporteringsvägar
4. Hantera och dela säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

Mot bakgrund av dessa har följande åtgärdsförslag identifierats.

- Samtliga aktörer med rapporteringsskyldighet behöver tillse att personal som arbetar med rapportering och samlad lägesbild under höjd beredskap har kunskap om hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Utbildning, övning och kontinuitetshantering behövs.
- Samtliga aktörer med rapporteringsskyldighet behöver tillse att personal som arbetar med rapportering och samlad lägesbild har god kunskap om och förståelse för beredskapssystemet som helhet och de författningar som reglerar arbetet.
- Fler gemensamma aktiviteter med rapporterings- och lägesbildsfokus inom totalförsvaret bör genomföras. Vägledande dokument och stödmaterial behöver tas fram för att stödja aktörer i rapportering och framtagandet av samlade lägesbilder.

¹ Den författningsstyrda rapporteringen finns visualiserad i bilagor 2 och 3.

- Ytterligare övning som innefattar hela totalförsvaret inklusive Regeringskansliet är nödvändiga för att fortsätta stärka förmågan.
- En tentativ operativ rytm bör sättas för såväl författningsstyrd rapportering som framtagande av samlade lägesbilder som är gemensam för totalförsvaret. MSB bör överväga om det finns behov av framtagande av föreskrifter för rapportering med kompletterande vägledning. I framtagandet bör erfarenheter från både nuvarande operativ rapportering samt tidigare arbetsformer i totalförsvaret beaktas.
- Vissa rapporteringsvägar bör ses över. Samtidigt bör det betonas att förenklingar och mer samordnad rapportering inte nödvändigtvis innebär att författningsstyrda rapporteringsmöjligheter bör tas bort.
- Finansiering är en stor utmaning, både finansieringen av system via anslag till MSB/FRA (exempelvis signalskyddssystem för samverkan) och de som aktören själv betalar (exempelvis Rakel och Swedish Government Secure Intranet (SGSI)). Ett förslag är att en grundförmåga för både robust och skyddad samverkan finansieras centralt via dedikerade medel. Vill aktören använda systemen för sin egen verksamhet får finansiering ske enligt dagens system.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
1. Introduktion.....	6
1.1. Uppdraget.....	6
1.1.1. Tolknings- och avgränsningar.....	6
1.2. Termer och begrepp.....	7
1.3. Rapportering och samlade lägesbilder under höjd beredskap.....	7
1.3.1. Höjd beredskap.....	7
1.3.2. Rapportering.....	8
1.3.3. Samlade lägesbilder.....	9
2. Genomförande av uppdraget.....	9
2.1. Kunskaps- och förmågehöjande aktiviteter.....	10
2.1.1. MSB:s kunskaps- och förmågehöjande aktiviteter.....	10
2.1.2. Försvarmaktens kunskaps- och förmågehöjande aktiviteter.....	11
2.2. Prövande aktiviteter.....	11
2.2.1. MSB:s prövande aktiviteter.....	11
2.2.2. Försvarmaktens prövande aktiviteter.....	14
2.3. Utveckling av arbetsformer för rapportering.....	14
2.3.1. MSB:s utveckling av arbetsformer för rapportering.....	14
2.3.2. Försvarmaktens utveckling av arbetsformer för rapportering.....	15
2.4. Kvalitetssäkring.....	16
3. Förmågeområden och åtgärdsförslag.....	16
3.1. Förmågeområde 1: Systemsyn – förståelse för egen och andras uppgifter och ansvar 17	
3.1.1. Presentation av området.....	17
3.1.2. Analys av förmåga baserat på styrkor och utmaningar.....	17
3.1.3. Åtgärdsförslag inom området.....	19
3.2. Förmågeområde 2: Framtagande av samlade lägesbilder för inriktning och samordning.....	20
3.2.1. Presentation av området.....	20
3.2.2. Analys av förmåga baserat på styrkor och utmaningar.....	20
3.2.3. Åtgärdsförslag inom området.....	22
3.3. Förmågeområde 3: Begära och svara enligt författningsstyrda rapporteringsvägar.....	23

3.3.1.	Presentation av området.....	23
3.3.2.	Analys av förmåga baserat på styrkor och utmaningar.....	23
3.3.3.	Åtgärdsförslag inom området.....	24
3.4.	Förmågeområde 4: Hantera och dela säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter...	25
3.4.1.	Presentation av området.....	25
3.4.2.	Analys av förmåga baserat på styrkor och utmaningar.....	26
3.4.3.	Åtgärdsförslag inom området.....	26
	Lista på bilagor.....	28

1. Introduktion

1.1. Uppdraget

Den 7 juli 2022 gav regeringen Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Försvarsmakten i uppdrag att under 2023 pröva förmågan avseende rapportering under höjd beredskap.² MSB och Försvarsmakten ska inom ramen för uppdraget pröva förmågan avseende rapportering och framtagande av samlade lägesbilder under höjd beredskap med utgångspunkt i gällande författningar, utveckla arbetsformer för rapportering och genomföra kunskaps- och förmågehöjande insatser.

Uppdraget ska genomföras i samverkan med beredskapsmyndigheter, sektorsansvariga myndigheter, myndigheter med uppgifter inom det militära försvaret, länsstyrelser, civilområdesansvariga länsstyrelser, kommuner och regioner.

Slutsatserna av uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 1 april 2024.

1.1.1. Tolkningar och avgränsningar

Utgångspunkten för uppdraget är den författningsstyrda rapporteringen under höjd beredskap.³ MSB och Försvarsmakten har gjort tolkningen att regeringsuppdraget består av tre delar:

1. att pröva förmågan avseende rapportering och framtagande av samlade lägesbilder under höjd beredskap,
2. att utveckla arbetsformer för rapportering och
3. att genomföra kunskaps- och förmågehöjande insatser.

Dessa är sammanlänkade och viktiga delar i genomförandet och bidrar till den samlade bedömningen. Innebörden av höjd beredskap har beaktats under såväl planering som genomförandet av uppdraget.

Avgränsningar

Nato

Medlemskapet i Nato ställer ökade krav på totalförsvaret både vad gäller nationell och internationell rapportering och informationsdelning. Vad medlemskapet kommer att innebära avseende rapportering och framtagande av samlade lägesbilder omfattas inte av regeringsuppdraget.

Regeringskansliet

Regeringskansliet är inte en utpekad aktör i regeringsuppdraget.

Övriga aktörer

Det finns ett antal aktörer i beredskapssystemet som är av betydelse för totalförsvaret men som inte omfattas regeringsuppdraget eller av rapportering enligt författningarna i bilaga 1

² Uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarsmakten att pröva förmågan avseende rapportering under höjd beredskap, Ju2022/02410

³ Se lista på författningar i bilaga 1 och rapporteringskartor i bilagor 2 och 3. Det finns även andra särskilda författningar som innehåller krav på rapportering.

och därför inte har prövats inom ramen för regeringsuppdraget. Det handlar bland annat om näringslivet, frivilligorganisationer (exempelvis frivilliga försvarsorganisationer, civilsamhälles- och idéburna organisationer såsom Svenska kyrkan), och andra privata aktörer såsom branschorganisationer.

1.2. Termer och begrepp

Nedan beskrivs ett antal centrala termer och begrepp som används i rapporten.⁴

- *Lägesbild* är urval av information som sammanställs i form av beskrivningar eller bedömningar av läget, i syfte att ge överblick, förståelse eller underlag för beslut och åtgärder.
- *Samlad lägesbild* är en lägesbild som består av information från flera aktörer eller information från flera aktörers lägesbilder för att skapa överblick och sammanvägd bedömning som ska lägga grund för inriktning och samordning för ett antal aktörer.
- *Rapportering* avser formella krav på att dela information enligt författningar. Det utgör ofta viktigt underlag för framtagande av lägesbilder.⁵
- *Samhällsviktig verksamhet* avser verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.⁶
- *Störda förhållanden* avser en situation där exempelvis system för elförsörjning och elektroniska kommunikationer är starkt negativt påverkade.

1.3. Rapportering och samlade lägesbilder under höjd beredskap

I avsnittet berörs hur rapportering och framtagande av samlade lägesbilder kan påverkas av att det råder höjd beredskap.

1.3.1. Höjd beredskap

Höjd beredskap och krig kan komma att ställa krav på snabba beslut under stor osäkerhet med svåröversägbara konsekvenser, där begränsade resurser ska prioriteras för omfattande behov. I syfte att åstadkomma en fungerande samverkan och ledning under höjd beredskap och krig är därför en säker och behovsanpassad informationsdelning mellan aktörer avgörande. Detta gäller såväl inom militärt respektive civilt försvar som mellan civila och militära aktörer.

Ett väpnat angrepp mot Sverige eller i vårt närområde kommer att påverka förutsättningarna för rapportering. Redan i fredstid kan påverkan mot Sverige ske från främmande makt. Vid ett skärpt säkerhetspolitiskt läge kommer samhället att utsättas för påverkan och störningar. En utgångspunkt vid planering när det gäller rapportering är

⁴ De första tre punkterna är framtagna inom ramen för projektet Gemensamma grunder – Vidareutveckling (GGV), se mer nedan.

⁵ Se även 22 § förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap

⁶ Jfr 6 § 2 p. förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap

därför att en rad viktiga samhällsfunktioner av betydelse kan vara helt utslagna eller endast delvis fungerande. Detta påverkar både möjligheterna att kunna ta emot och bearbeta underlag, liksom förutsättningarna att leverera rapporter för såväl militära som civila aktörer. Det kan också medföra behov på utökad kontroll av informationens tillförlitlighet.

För att kunna hantera och rapportera konsekvenserna av samhällsstörningar under höjd beredskap krävs redundans i tekniska stödsystem och metoder för rapportering i de fall systemen skulle slås ut. Detta kräver kontinuitet i form av alternativa kommunikationsvägar för samverkan och ledning såsom förmedling i tal av det som vanligtvis rapporteras via digitala dokument.

Under höjd beredskap och krig kommer t.ex. Försvarmakten att ha stort behov av information kring stödet från civila aktörer som myndigheter, civilområdesansvariga länsstyrelser (Civo), länsstyrelser och kommuner. Informationen om det civila stödet utgör ett viktigt ingångsvärde i genomförandet av militära planer och operationer.

1.3.2. Rapportering

Under höjd beredskap finns ett förändrat informationsbehov och informationen behöver kunna delas på ett effektivt sätt. Rapportering syftar ytterst till att ge aktörer, på alla nivåer i beredskapssystemet, den information som efterfrågas för att kunna agera på ett för totalförsvaret ändamålsenligt sätt. Händelseutvecklingen kan innebära att det finns hög förväntan på att snabbt kunna informera om vitala förhållanden och det kan behöva ske med en högre frekvens än ordinarie rutiner för författningsstyrd rapportering. Informationsbehovet under höjd beredskap kan vara omfattande. Att hålla stora informationsmängder aktuella är mycket arbetskrävande. Den författningsstyrda rapporteringen behöver anpassas för att inte överbelasta aktörer som ska besvara rapporteringen. Det är viktigt att beakta att alltför snabba förlopp för författningsstyrd rapportering kan leda till bristfällig kvalitet på informationen, vilket resulterar i ett bristfälligt beslutsunderlag. Utgångspunkten för rapportering under höjd beredskap är målen för det civila respektive militära försvaret.

Rapporteringsvägarna finns illustrerade i s.k. rapporteringskartor (se bilagor 2 och 3) som MSB respektive Försvarmakten har tagit fram. De kompletterar varandra och visar vilka aktörer som begär information och vilka som ska svara på begäran utifrån vad som efterfrågas. Rapporteringskartorna speglar endast ansvarsförhållanden och rapporteringsskyldigheter, men inte arbetsformer eller annan informationsdelning.

För Försvarmakten är grunden för rapportering under höjd beredskap att det finns en operationsplan som ligger till grund för den rapportering/lägesbild som genomförs till Försvarmakten under höjd beredskap. Ytterst handlar det om att Försvarmakten (Överbefälhavaren) ska ge regeringen ett underlag för prioritering av resurser så att Försvarmakten kan lösa sin uppgift. MSB ska enligt 7 § Förordning (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bistå Regeringskansliet med underlag och information av betydelse för myndighetens ansvarsområde under höjd beredskap. MSB ska även företräda det civila försvaret på central nivå i frågor som har betydelse för avvägningen mellan civila och militära behov av samhällets resurser om inte

något annat följer av annan författning. Rapportering behövs för att kunna hantera båda dessa uppgifter. För att kunna fullgöra dessa uppgifter tar MSB in rapportering och tar fram en nationell samlad lägesbild som underlag för aktörsgemensam inriktning och samordning.

1.3.3. Samlade lägesbilder

Samlade lägesbilder är avgörande för att effektivt hantera de allvarliga och sektorsöverskridande samhällsstörningar som krig kommer att medföra. Författningsstyrd rapportering utgör en grundläggande förutsättning för att skapa samlade lägesbilder som ger överblick, förståelse och underlag till beslut och åtgärder. En samlad lägesbild består av information från olika aktörer eller en sammanställning av flera aktörers egna lägesbilder. Lägesbilder är grundläggande för att skapa en helhetsförståelse för hur den rådande situationen och beslut om höjd beredskap påverkar målen för civilt och militärt försvar och vad som behöver göras för att uppnå en ändamålsenlig inriktning och samordning.

2. Genomförande av uppdraget

Centrala utgångspunkter för genomförandet av uppdraget har varit att pröva, tillvarata, anpassa och vidareutveckla arbetssätt för rapportering och delgivning av samlade lägesbilder under höjd beredskap. Det har varit angeläget att planera genomförandet av regeringsuppdraget så resurseffektivt och samordnat som möjligt. Därför har uppdraget så långt som möjligt samordnats med redan pågående processer och planerad verksamhet under 2023.

MSB och Försvarsmakten har sedan hösten 2022 haft löpande kontakt i planering och genomförande av uppdraget. Där det har varit möjligt har uppdraget genomförts samordnat, men delar av uppdraget har genomförts separerat. Utöver de aktiviteter som beskrivs har MSB och Försvarsmakten haft regelbundna informationstillfällen med sektorsansvariga myndigheter och Civo. MSB och Försvarsmakten har även informerat om regeringsuppdraget i olika externa sammanhang, bland annat vid Nationellt forum för inriktning och samordning av utbildning och övning (NAFS) och på Chefsmöte civil beredskap (CCB) samt ett gemensamt skriftligt utskick under hösten 2022 till samtliga aktörer som mottagit regeringsuppdraget.

MSB:s planering och genomförande av regeringsuppdragets aktiviteter grundar sig i en behovsanalys som genomfördes under hösten 2022. Behovsanalysen identifierade ett antal behov inom områdena samlad lägesbild, samordnad rapportering, säkerhetsskydd och signalskydd, samt behov av gemensamma begrepp och kunskap om relevanta författningar. Med utgångspunkt i de identifierade behoven genomfördes tre kunskaps- och förmågehöjande workshops och en digital utbildningsdag. Behovsanalysen utgjorde även utgångspunkt för planeringen av de prövande övningsaktiviteterna. MSB har genomfört uppdraget med ett inkluderande förhållningssätt i bred samverkan. Kontinuerlig förankring av uppdragets prövande övningsaktiviteter skedde genom en referensgrupp med representanter från Civo och sektorsansvariga myndigheter, samt en representant från länsstyrelsernas utbildnings- och övningssamordning. Ett par längre planeringstillfällen har även genomförts för sektorsansvariga myndigheter och

beredskapsmyndigheter samt Civo och länsstyrelser inför genomförandet av övningsaktiviteterna.

Projektet Gemensamma grunder – Vidareutveckling (GGV) som hänvisas till är ett aktörsgemensamt utvecklingsprojekt inom samverkan och ledning.⁷

2.1. Kunskaps- och förmågehöjande aktiviteter

2.1.1. MSB:s kunskaps- och förmågehöjande aktiviteter

Ett antal kunskaps- och förmågehöjande aktiviteter har genomförts. Under våren 2023 genomfördes workshops om MSB:s regelbundna lägesrapportering och lägesrapportering under höjd beredskap – den ena för länsstyrelser och Civo och den andra med sektorsansvariga myndigheter. Syftet var att bidra till gemensam utveckling av lägesrapportering i vardagen och under höjd beredskap genom att dela erfarenheter kring den regelbundna lägesrapporteringen och diskutera likheter, skillnader och utmaningar i rapportering och roller under höjd beredskap kontra fredstid. De resultat som framkom visade särskilt på utmaningar när det gäller rapporteringsmängd, oklarheter kring roller och behov av samordnad rapportering. Andra behov och utmaningar som lyftes var exempelvis behov av bättre uthållighet och redundans, återkoppling, brister kring tekniska system, och att arbetssätt i fredstid och vid höjd beredskap behöver utformas så likartat som möjligt. Med utgångspunkt i resultatet genomfördes därefter en gemensam workshop med fokus på samordnad rapportering under höjd beredskap för sektorsansvariga myndigheter och Civo.

Resultatet av ovannämnda tre workshops, visade bland annat på en mängd större behov, vilket majoriteten av deltagarna ställde sig bakom. Särskild fokus var att antalet rapporteringsvägar gjorde att arbetet upplevdes som tidskrävande och svårt. Deltagarna bedömde problemet som särskilt komplext och svårösligt i relation till andra behov. Behov kopplat till för lite samordning och enhetlighet bedömdes som särskilt prioriterat att lösa ut då det skulle leda till mer effektivitet och att andra problem löses ut.

Förutom en bild av prioriterade behov och lösningsförslag ansågs nätverkandet utgöra en viktig erfarenhet att ta med från de tre workshopptillfällena. Bland annat lyftes vikten av att kunna dela erfarenheter och utmaningar, att synliggöra och sprida bra arbetsprocesser och att inspireras av varandra.

En digital utbildningsdag om rapportering, lägesbild och samlade lägesbilder under höjd beredskap genomfördes den 10 oktober 2023 med över 700 deltagare från olika nivåer inom beredskapssystemet. Utbildningsdagens upplägg byggde bland annat på behovsanalysen, resultat från de tre workshops som genomförts samt pågående utvecklingsarbete inom ramen för GGV-projektet. Utbildningen syftade till att höja förmågan inom området, ge ökad förståelse och en helhetsbild med fördjupningar i särskilda delar. En central del under utbildningsdagen handlade om att visualisera den författningsstyrda rapporteringen under höjd beredskap. Det gjordes genom att följa

⁷ Ungefär ett 60-tal aktörer inom området krisberedskap och civilt försvar har under 2022-2023 ingått i projektet GGV. Under 2023 har Försvarsmakten inte deltagit i GGV-arbetet.

informationens resa i systemet med nedslag hos olika aktörstyper – från kommun, till länsstyrelse, via civilområde, sektorsansvarig myndighet, Försvarsmakten och avslutningsvis MSB. Andra agendapunkter under dagen var juridikens roll i totalförsvaret, termer och begrepp, stödmaterial för arbete med samlad lägesbild samt säker och robust informationsdelning. Utbildningsdagen bidrog bland annat till att ge deltagarna ökad förståelse för rapporteringssystemet.

2.1.2. Försvarsmaktens kunskaps- och förmågehöjande aktiviteter

Försvarsmakten har utgått från ordinarie rapporteringsrutiner och har använt Ledningsövning 2023 (LÖ23) för att komplettera dessa befintliga rutiner i syfte att pröva aktörernas förmåga att rapportera till Försvarsmakten. Försvarsmakten har reglerat sin del av uppdraget genom två skrivelser till alla myndigheter som har en rapporteringsskyldighet (i juni respektive i november 2023).

Försvarsmakten genomför regelbundet aktiviteter i syfte att öka förmågan att inhämta lägesinformation från aktörer inom det civila försvaret, militärregioner och förband inom Försvarsmaktens krigsorganisation. Fokus har, som tidigare nämnts, varit att utgå från idag gällande rutiner för fred, kris och krig.

Försvarsmakten har när det gäller regeringsuppdraget varit tydlig med att när myndigheter enligt bifogade anvisningar tar kontakt med Försvarsmakten kommer stöd och utbildning att ges utifrån förutsättningarna för respektive myndighet.

Försvarsmakten har därutöver genomfört två specifika dialogmöten med olika aktörer angående regeringsuppdraget. Digitala möten arrangerades för civila beredskapsmyndigheter och militära aktörer den 4 oktober 2023. Dessutom genomfördes ett digitalt möte den 6 oktober 2023 för samtliga Civo. Syftet med dialogmötena var att informera om Försvarsmaktens arbete med regeringsuppdraget samt att informera om aktörernas delaktighet med rapportering under LÖ23.

Under LÖ23 genomfördes intervjuer med några särskilt utvalda myndigheter i syfte att komplettera redan befintlig bild kring rapportering till Försvarsmakten.

2.2. Prövande aktiviteter

2.2.1. MSB:s prövande aktiviteter

Under hösten 2023 genomfördes tre prövande övningsaktiviteter i syfte att pröva det civila beredskapssystemets förmåga till rapportering och framtagande av samlade lägesbilder under höjd beredskap med utgångspunkt i gällande författningar. De övningsaktiviteter som genomfördes var ett sambandsprov, en prövande övning och en seminarieövning. För samtliga övningsaktiviteter togs tre bedömningsgrundande målformuleringar fram: 1) förmåga att skapa och förmedla svar på begäran om rapportering, enligt gällande författningar 2) förmåga att skapa samlade lägesbilder som underlag för beslut och bedömningar 3) förmåga att hantera och dela säkerhetsskyddsklassificerad information.

Sambandsprovet genomfördes i syfte att pröva förmågan till rapportering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Övningen genomfördes som en prövande

funktionsövning i ordinarie lokaler hos respektive aktör. Sambandsprovet prövade signalskyddssystem⁸ samt hanteringen av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter inom den nya beredskapsstrukturen. 260 övade aktörer deltog i sambandsprovet.

*Övning rapportering 2023*⁹ genomfördes i syfte att pröva förmågan att rapportera efterfrågad information samt sammanställa samlade lägesbilder. Under övningen fick civila myndigheter med uppdrag att rapportera till regeringen under höjd beredskap¹⁰ i uppgift att, mot bakgrund av ingångsvärdet högsta beredskap, sammanställa en samlad lägesbild för sitt område/ sektor och kvittera till det spelade Regeringskansliet när så hade skett. Övningen genomfördes som en prövande funktionsövning i ordinarie lokaler hos respektive aktör genom etablerade sambandsmedel.¹¹ Majoriteten av det civila försvarets författningsstyrda rapporteringskedjor prövades. Sammanlagt övade 250 aktörer.¹²

Seminarieövningen genomfördes i syfte att verifiera resultatet från tidigare genomförda övningsaktiviteter samt utforska utvecklingsbehoven i systemet, avseende rapportering och samlade lägesbilder vid höjd beredskap. I övningen deltog operativa chefer eller motsvarande från samtliga sektorsansvariga myndigheter och Civo samt MSB som ansvarig för den nationellt samlade lägesbilden. Under övningen deltog även representanter från Regeringskansliet. Sammanlagt deltog 17 övade aktörer.

MSB:s sammanfattande bedömning från de prövande övningsaktiviteterna

Det finns grundläggande förmåga i beredskapssystemet att vid höjd beredskap begära information enligt de författningsstyrda rapporteringsvägarna, besvara begäran om information, sammanställa samlade lägesbilder samt hantera och dela säkerhetsskyddsklassificerad information. Resultat indikerar dock att det finns fortsatt utvecklingsbehov inom ett antal områden.

De författningsstyrda rapporteringsvägarna upplevs av deltagande aktörer som i vissa fall onödigt komplexa och uppfattas inte fullt ut som ändamålsenliga. Det finns en oro för dubbelrapportering, saknade informationslänkar och ineffektivitet i systemet. Flera aktörer uppgav sig inte förstå syftet med att rapportera i vissa rapporteringskedjor eller vad rapporteringen skulle bidra till. Länsstyrelserna ser ett behov av att, utöver nuvarande författningsstyrda rapportering, inhämta information från samtliga berörda aktörer inom sitt geografiska område för att skapa sig korrekt uppfattning om läget.¹³ Resultatet visar även att rapportering i flera av de författningsstyrda rapporteringskedjorna samtidigt orsakar stor belastning på vissa aktörer, främst länsstyrelserna. Detta blir särskilt påtagligt i

⁸ Filkrypto

⁹ Se övade rapporteringsvägar, bilaga 4

¹⁰ Länsstyrelser, civilområdesansvariga länsstyrelser, sektorsansvariga myndigheter, beredskapsmyndigheter (av övningstekniska skäl avgränsat till beredskapsmyndigheter som inte ingår i någon sektor) samt MSB i rollen som nationell samordnande funktion.

¹¹ Primärt Filkrypto, men även ordonnans användes.

¹² Samtliga beredskapssektorer, majoriteten av beredskapsmyndigheterna, samtliga civilområdesansvariga länsstyrelser (Civo), 20 länsstyrelser, 20 regioner och ca 150 kommuner

¹³ I nuläget rapporterar beredskapsmyndigheter och sektorsansvariga myndigheter, enligt de författningsstyrda rapporteringsvägarna, direkt till Civo istället för till länsstyrelserna.

ett läge då mallar och rutiner för begäran inte är ensade och då mycket tid, enligt aktörernas egen uppgift, går åt till att förstå de frågeställningar som inkommer samt besvara rapportering i flera olika dokumentformat och vid olika tidpunkter. Det finns ett tydligt behov av att arbeta vidare med att ensa utformningen av mallar som används vid begäran samt att definiera de termer och begrepp som används, i syfte att förenkla hanteringen. Behov finns även av att tydliggöra förväntningar och möjligheter avseende att lämna återkoppling på inskickad rapportering.

Ett utvecklingsarbete kvarstår avseende Civo:s roll i rapportering och framtagande av samlade lägesbilder. Det finns frågetecken avseende vad Civo kan och bör begära in för information från sektorsansvariga myndigheter. Civo upplever ett behov av geografiskt specifik information för respektive sektor men får i nuläget nationella rapporteringar från de flesta sektorerna. Dialog mellan Civo och sektorerna pågår, både kring vilken information som kan begäras in och vilka mallar och frågeställningar som ska nyttjas. Civo:s roll under höjd beredskap behöver vara känd av alla aktörer i systemet.

Samtliga aktörer som i övningen hade i uppdrag att ta fram en samlad lägesbild för sitt område, kvitterade att de genomfört uppdraget. Resultatet visar att det finns en självskattad förmåga hos systemets aktörer att sammanställa samlade lägesbilder under höjd beredskap inom en given tidsram. Aktörerna inom det civila försvaret har vana av att ta fram samlade lägesbilder i fredstid. De samlade lägesbildernas kvalitet var dock inte föremål för bedömning under övningen. Bland deltagande aktörer vid seminarieövningen rådde samsyn på principiell nivå kring syftet med samlade lägesbilder, vilket var att skapa lägesförståelse och förutsättningar för beslut och bedömningar. De samlade lägesbilderna omnämndes som ett potentiellt beslutsunderlag på flera nivåer. Avseende innehåll i samlade lägesbilder under höjd beredskap finns behov av fortsatt dialog och praktiska övningar. Vid seminariet diskuterades vikten av system- och rollförståelse som förutsättning för att kunna identifiera sitt informationsbehov, efterfråga information och sammanställa samlade lägesbilder som underlag för beslut och bedömningar på olika nivåer i systemet. Större system- och rollförståelse förväntas leda till ökad tydlighet i frågeställningar och minskat behov av tydliggöranden och återkoppling i samband med rapportering.

Ett antal aktörer uppgav oförmåga att delta i sambandsprovet på grund av resursbrist eller samtidigt pågående skarp händelsehantering. Resultatet kan indikera att det saknas redundans i systemet avseende personal med tillräcklig förmåga att hantera säkerhetsskyddsklassificerad information och tillhörande signalskyddssystem för delning av information. Registratur/kryptoexpeditionens roll lyftes fram som central för förmågan att hantera och dela säkerhetsskyddsklassificerad information. Vidare påvisas varierande kunskap och förmåga föreligga kring vad som kan utgöra skyddsvärd information enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, och då särskilt 15 kap. 2 §, och vilka principer som används vid klassificering av data. De varierande klassificeringarna kan tolkas som en oförmåga i systemet att klassificera säkerhetskänslig information på ett systematiskt, likvärdigt och förutsägbart sätt. Vidare indikerar resultatet att de system och den tekniska utrustning som är avsedda att användas för hantering av

säkerhetsskyddsklassificerad information i flera fall är otillräckliga eller inte ändamålsenliga, vilket resulterar i svårigheter att på ett effektivt sätt hantera säkerhetsskyddsklassificerad information.

2.2.2. Försvarsmaktens prövande aktiviteter

Ett antal civila och militära myndigheter medverkade i ett moment direkt kopplat mot rapporteringsuppdraget under LÖ23 som ägde rum vecka 46 och 47. Inför övningen skickades en skrivelse¹⁴ ut till samtliga beredskapsmyndigheter, försvarsnära myndigheter, sektorsansvariga myndigheter och Civo med begäran att rapportera läget i myndigheten utifrån höjd beredskap. Myndigheter som aktivt deltog i LÖ23 till stöd för övningen planerades att rapportera enligt övningsföreskrifterna.

Både den prövande aktiviteten under vecka 46 och 47 samt den rapportering som genomfördes under ledningsövningen har gett Försvarsmakten goda lärdomar kring befintliga rutiner, vilka nu omsätts och tydliggörs inom myndigheten och mot civila aktörer på samtliga ledningsnivåer.

Försvarsmakten har sedan tidigare kontinuerligt följt upp förmågan till rapportering för de myndigheter som har varit delaktiga i rapportering till Försvarsmakten på olika nivåer. Erfarenheter från ledningsövningen och den prövande aktiviteten under vecka 46 och 47 har gett en god bild över vilken utbildning som de aktörer som inte tidigare regelbundet rapporterat till Försvarsmakten har behov av.

2.3. Utveckling av arbetsformer för rapportering

2.3.1. MSB:s utveckling av arbetsformer för rapportering

I syfte att underlätta planering av tid och resurser för inblandade aktörer synkroniserades utvecklingsarbetet med delar av redan pågående och planerad verksamhet. Arbetet genomfördes i huvudsak genom det nationella GGV-projektet. Ett hundratal personer som representanter från ett sextiotal aktörer deltog i utvecklingsprojektet under 2023. Projektets leveranser publiceras löpande inom Gemensamma grunder – ramverk för samverkan och ledning på msb.se. Innehållet i ramverket riktar sig till samtliga aktörer inom beredskapssystemet och ska göra det enklare att samverka med varandra, dela lägesbilder, samt åstadkomma inriktning och samordning vid fredstida kriser och under höjd beredskap. Den effekt som ramverket och dess innehåll i helhet ska ge till beredskapssystemet är tydligare stöd till operativa åtgärder under samhällsstörningar vid fred och krig samt att främja ett effektivt och samordnat agerande hos aktörer.

Arbetet med att utveckla arbetsformer inom rapportering och samlade lägesbilder har pågått inom flera av GGV-projektets utvecklingsarbetsgrupper men framför allt i arbetsgruppen för arbete med lägesbild, rapportering och operativ rytm. Relaterat utvecklingsarbete genomfördes i de grupper som arbetade med utveckling av aktörsgemensamma arbetsformer samt inriktning och samordning på central nivå. Arbetsgrupperna har, utifrån identifierade behov, arbetat fram åtgärdsförslag och konkreta

¹⁴ FM2023-15045:3 (2023-11-10) Rapportering till Försvarsmakten under vecka 46-47

leveranser. Leveranserna kommer att färdigställas, publiceras och spridas under hösten 2024. Nedan finns exempel på leveranser som tagits fram och publicerats i utkastversion, för synpunkter från användarmålgrupper under 2023.

- En definition av begreppet lägesbild, ett faktablad om lägesbild och en bild över processen för samlad lägesbild. Stödmaterial med tillhörande instruktion för arbete med att skapa samlade lägesbilder.
- Illustrationer över författningsstyrd rapportering, faktablad om rapportering och exempel på rapportering för två olika aktörer.
- Försvarshögskolans tolkning av sektorsansvariga myndigheters roll, ansvar och mandat vid samhällsstörningar (publikation och PPT som beställdes av projektet).
- Publikationen Centrala koncept som innehåller beskrivningar och resonemang kring relevanta termer och begrepp inom området samverkan och ledning.
- En publikation med texter kring de fyra förhållningssätten helhetssyn, perspektivförståelse, proaktivitet och medvetet beslutsfattande.
- En beskrivning av processen aktörsgemensamma arbetsätt för att skapa inriktning och samordning samt stödmaterial i form av exempelvis mallar och checklistor.

Utvecklingsarbetet har haft nära koppling till de kunskaps- och förmågehöjande aktiviteter som genomförts i regeringsuppdraget under 2023. Leveranser som utvecklats under året har presenterats under de workshops och digitala utbildningstillfällen som hållits för målgrupperna. Några av leveranserna lyftes särskilt fram vid dessa tillfällen för att kunna möjliggöra stöd inför och under prövande övningsaktiviteter. Det gällde framför allt illustrationer över författningsstyrd rapportering, det uppdaterade lägesbildsbegreppet, bild över process för samlad lägesbild samt underlag för samlad lägesbild med tillhörande instruktion. Erfarenheter från användande inför och under de prövande övningsaktiviteterna återkopplas till det pågående utvecklingsarbetet.

Därutöver har MSB och Försvarsmakten under 2023 etablerat ett samarbete för att utveckla arbetsformer för informationsdelning mellan myndigheterna gällande lägesbild.

2.3.2. Försvarsmaktens utveckling av arbetsformer för rapportering

Försvarsmakten och det militära försvaret har Svensk planerings- och ledningsmetod (SPL) som ledningsmetod för att bedriva militära operationer. SPL är en svensk variant av Natos metod för att få en gemensam syn på ledning med ett gemensamt språk och metoder för att inrikta, samordna, följa upp och utvärdera alla typer av militära operationer.

Försvarsmakten lämnar kontinuerligt rapporter till regeringen och Regeringskansliet. Under höjd beredskap och krig kommer frekvensen av rapportering att öka för att ge regeringen militärstrategiska underlag för beslut och i syfte att bidra med underlag för säkerhetspolitiska bedömningar.

Försvarmakten består av flera ledningsnivåer på militärstrategisk, operativ och taktisk nivå. Under genomförandet av regeringsuppdraget har flera viktiga lärdomar dragits när det gäller att utveckla arbetsformer. Det gäller bland annat hur den militärstrategiska och operativa nivån ska omhänderta rapportering från civila aktörer samt hur respektive nivå ska samverka med de civila aktörerna. Inom ramen för regeringsuppdraget och de aktiviteter som Försvarmakten har genomfört har det funnits möjligheter att utveckla arbetsformerna.

Inom Försvarmakten (lokal, regional, operativ och strategisk nivå) pågår ständigt en utveckling av arbetsformer när det gäller rapportering och lägesbild. I detta arbete ingår löpande kompetenshöjande åtgärder, utbildning och regelbundna sambandsprov med berörda aktörer. Grunden för rapporteringen är det civila försvarets stöd till Försvarmakten.

Den 7-8 februari 2024 genomfördes en workshop med representanter från samtliga civilområden, militärregioner, operationsledningen och Försvarsstaben. Vid workshopen diskuterades framtagande och genomförande av arbetsformer, rapportering och lägesbilder vid höjd beredskap. Deltagarna var överens om att arbetet ska bygga vidare på de rutiner som idag är etablerade.

2.4. Kvalitetssäkring

Bedömning och analys av underlaget har genomförts av en gemensam arbetsgrupp från Försvarmakten och MSB. De slutsatser som dras och den bedömning som görs är Försvarmaktens och MSB:s. Bedömningen har beretts parallellt inom respektive myndighet för att kvalitetssäkra underlaget. MSB och Försvarmakten har inhämtat synpunkter på slutredovisningen från sektorsansvariga myndigheter, Civo och ett antal försvarsmyndigheter. Därefter har bedömningen fastställts genom gemensamt beslut av MSB:s generaldirektör och chefen för Försvarsstaben.

3. Förmågeområden och åtgärdsförslag

Under genomförandet av uppdraget¹⁵ har MSB och Försvarmakten identifierat fyra förmågeområden som bedöms avgörande för att författningsstyrd rapportering och framtagande av samlade lägesbilder ska kunna fungera under höjd beredskap. Varje förmågeområde innehåller en inledande beskrivning av varför området är viktigt för att kunna upprätthålla förmåga, följt av en sammanfattande analys av förmågeområdet baserat på identifierade styrkor och utmaningar samt avslutningsvis åtgärdsförslag baserat genomförd analys. De styrkor och utmaningar som har identifierats speglar ett nuläge i en förmåga som är under utveckling och ständigt förändras.

¹⁵ MSB och Försvarmakten har även beaktat erfarenheter från pågående rapportering och hantering av händelser.

3.1. Förmågeområde 1: Systemsyn – förståelse för egen och andras uppgifter och ansvar

3.1.1. Presentation av området

Det svenska beredskapssystemets utformning är en utgångspunkt för arbetet med rapportering, lägesbild och samlade lägesbilder under höjd beredskap.

Under höjd beredskap har regeringen att hantera en rad strategiska och nationellt totalförsvärsövergripande och inriktande frågeställningar. Det inbegriper bland annat hantering av beslut om beredskapshöjande åtgärder och prioritering av försvarsåtgärder. Att regeringen kan fullgöra dessa uppgifter är centralt för landets samlade försvarsansträngningar. Regeringen har ett strategiskt ansvar men ansvaret för ledning och samordning av det operativa arbetet under höjd beredskap ligger hos respektive myndighet, med utgångspunkt i det egna verksamhetsansvaret. Sektorsansvariga myndigheter och geografiskt ansvariga myndigheter har ett särskilt samordningsansvar. Informationen som når regeringen behöver vara behovsstyrd och avgränsad utifrån regeringens strategiska roll.

För att det svenska totalförsvaret ska fungera är en utgångspunkt att alla aktörer har egna ansvar, roller, mandat och behov men är samtidigt beroende av varandras information och fungerande samverkan. Utöver effektiva arbetssätt och rutiner för informationsdelning, rapportering och arbete med lägesbild och samlade lägesbilder, behöver aktörer även ha kunskap och förståelse för beredskapssystemet som helhet och de författningar som reglerar arbetet. Att ha förståelse för helheten, andras perspektiv och kunna växla mellan perspektiv ökar möjligheten till fungerande samverkan och därmed bättre effekt i det gemensamma arbetet. Informationsbehov bör definieras och formuleras proaktivt och i ett tidigt skede för att inventera vilken information som redan finns.

3.1.2. Analys av förmåga baserat på styrkor och utmaningar

Styrkor

Beredskapssystemets aktörer eftersträvar en gemensam tolkning av roller och ansvar kring rapportering och vill utvecklas inom området. Även om det finns identifierade utvecklingsbehov inom området, finns också stor kunskap och erfarenhet från samverkan under fredstid som grund att bygga vidare på för att möta behov av kunskap och förståelse under höjd beredskap. Det finns flera tvärsektorieella mötesforum, nätverk och pågående arbeten där frågan om roller och ansvar vid höjd beredskap kontinuerligt lyfts, tydliggörs och utvecklas.¹⁶ Särskilt positivt i sammanhanget är att många övningar på både

¹⁶ T.ex. Civilt beredskapsråd, Totalförsvärets myndighetschefsmöte, Samverkanskonferens för myndighetschefer, Chefsmöte civil beredskap (CCB), Forum för kommunikationschefer, Operativa chefsmöten, Planeringsgrupp geografiskt områdesansvar, Genomförandegruppen med representanter för sektorsansvariga myndigheter och Civo, Handläggarmöte med representanter för sektorsansvariga myndigheter och Civo samt Totalförsvärets handläggarmöte

central/nationell, regional och kommunal nivå innehåller moment med ökad kunskap om ansvar och roller samt hur dessa bör tillämpas praktiskt under höjd beredskap.

Utmaningar

Flera utmaningar kopplat till implementeringen av den nya beredskapsstrukturen har identifierats. Kunskapsnivån och förståelsen för aktörers roller och ansvar inom totalförsvaret skiljer sig åt. Kunskapsbehov finns särskilt relaterat till aktörers nya roller inom totalförsvaret, både hos dem som fått nya roller och övriga aktörer som ska interagera med dessa. Detta gäller bland annat för MSB:s olika ansvar och uppgifter, Civo, sektorsansvariga myndigheter och myndigheter som inte ingår i en beredskapssektor. Även aktörer inom näringslivet som bedriver samhällsviktig verksamhet, liksom civilsamhället, behöver beaktas och i högre grad inkluderas i arbeten som syftar till att tydliggöra roller och ansvar.

Regeringsuppdraget har genomförts under det första året i en ny struktur för civilt försvar och samhällets krisberedskap. Många aktörer befinner sig i en rollsökande fas kring ansvar och uppgifter under höjd beredskap. Att roller och ansvar ännu inte fullt ut har klargjorts riskerar att leda till, åtminstone tillfällig, ineffektivitet och friktion.

Flera specifika kunskapsbehov har identifierats. Kunskap inom totalförsvarsjuridik kan höjas och bör ses som en integrerad del av hela beredskapssystemet. Förståelse och kunskap om det egna området/organisationen är viktigt i sig men är också avgörande för att kunna se vilken information som saknas och som behöver delas med andra. Kunskapen kan påverkas av tider av hög personalrörlighet.

I relation till de kunskapsbehov som lyfts fram upplevs strukturen för rapportering och samlad lägesbild som komplex och det finns önskemål om förenklingar. Det finns behov av att tydliggöra när visuella förenklingar och tydligare förklaringar är lösningen, respektive när lösningarna snarare handlar om grundförståelse för den svenska administrativa strukturen, inklusive beredskapsstrukturen. En annan del handlar om förhållningssätt. Alla behöver inte ha detaljkunskap om allt men ska ändå kunna bidra till systemet genom att på övergripande nivå förstå varför och hur vissa åtgärder behöver vidtas. Tillit till systemets utformning, till aktörers informationsbehov och de rapporteringsvägar som därmed behövs kan bidra till detta.

För att undvika otydligheter kring roller, ansvar och mandat efterfrågas tydligare beskrivningar kring hur aktörer ska verka i samverkan på alla nivåer. Det behövs tydligare gemensam förståelse kring innebörden av att ha ett samordningsansvar. Det finns otydligheter kring hur sektorsansvariga myndigheters, centrala myndigheters och geografiskt områdesansvariga aktörers ansvar och uppgifter förhåller sig till varandra. Sektorerna är olika och har olika behov, vilket kan påverka tolkningen av rollen som sektorsansvarig. Tolkningen av geografiskt områdesansvar kan skilja sig åt beroende på om det handlar om lokal, regional, högre regional eller central/nationell nivå. Sektorsansvariga myndigheter och andra centrala myndigheter behöver kunna samverka med civilområden, länsstyrelser och kommuner utifrån deras behov i rollen som geografiskt områdesansvariga. De informationsbehov som exempelvis geografiskt områdesansvariga

har är svårare att tillgodose i fall där sektorsansvariga myndigheter rapporterar om läget för sektorn nationellt snarare än inom ett geografiskt område.

I syfte att bedriva effektiv informationsdelning och rapportering är det viktigt att förstå andra aktörers informationsbehov, både varför informationen behövs i ett visst läge men också vilken information som behövs. Mottagarperspektivet behöver i högre grad vara en utgångspunkt i rapporteringen och därmed är det av vikt att syftet med rapporteringen och vad den efterfrågade informationen ska användas till är känt för den aktör som ska rapportera. I detta ligger vikten av ett proaktivt förhållningssätt och att känna ansvar att dela med sig snarare än att utgå ifrån någon annans skyldighet att begära information. Otydligheter kring termer och begrepp samt avsaknad av eller okunskap om gemensamma arbetsätt kan minska förståelsen för varandra och försvåra möjligheten att se mottagarperspektivet.

3.1.3. Åtgärdsförslag inom området

- Fler gemensamma aktiviteter med rapporterings- och lägesbildsfokus inom totalförsvaret bör genomföras, exempelvis utbildningar och övningar.
- De rapporteringsvägar som löper mellan olika aktörer upplevs komplexa och det är svårt att få en bild av rapporteringsprocessen som helhet. MSB och Försvarmakten behöver presentera en gemensam bild över författningsstyrd rapportering och annan viktig informationsdelning.
- Samtliga aktörer som rapporterar, eller begär rapportering, bör tillse att de har tillräcklig kunskap om roller och ansvar avseende rapportering.
- Relationsskapande och tillitsfrämjande åtgärder behövs som bidrar till lägre trösklar för att kontakta varandra, t.ex. vid oklarheter. Förtroende behöver skapas i ett normalläge. Ökad återkoppling efter genomförd rapportering kan öka tillit, förståelse och kvalitet i rapporteringen.
- Med en gemensam begreppsförståelse civilt och militärt minskar oklarheter. En enhetlig tolkning av viktiga begrepp underlättar det gemensamma arbetet. En gemensam termbank har efterfrågats för ökad enhetlighet och förståelse.
- Gemensamma förhållningssätt kan bidra till att skapa en gemensam grund för den aktörsgemensamma hanteringen. Det handlar särskilt om helhetssyn, perspektivförståelse och proaktivitet. Gemensamma principer och förhållningssätt kring rapportering skulle kunna innebära en mer eftertänksam användning där information och rapportering hanteras varsamt där urval och analys görs utifrån mottagarens behov och verktyg. Det skulle exempelvis kunna ingå i en vägledning för rapportering.

3.2. Förmågeområde 2: Framtagande av samlade lägesbilder för inriktning och samordning

3.2.1. Presentation av området

Lägesbilder är ett bra beslutsstöd för att kunna göra bedömningar av en händelse och dess konsekvenser som grund för att vidta lämpliga och samordnade åtgärder. En lägesbild ska kunna utgöra underlag för beslut och för regeringen att göra nationella prioriteringar. Samlade lägesbilder är avgörande för att effektivt hantera de allvarliga och sektorsöverskridande samhällsstörningar som krig kommer att medföra. Samlade lägesbilder sammanställs på lokal, regional, högre regional och central nivå (där exempelvis MSB och de tio sektorsansvariga myndigheterna ingår).

Civila lägesbilder är grundläggande för att skapa helhetsförståelse för hur den rådande situationen och beslut om höjd beredskap påverkar målet för civilt försvar och vad som behöver göras för att uppnå ändamålsenlig inriktning och samordning. Civila lägesbilder behöver utgöra dels lämpligt underlag när det gäller inriktning och prioritering inom ramen för det egna samordningsansvaret, dels underlag till regeringen för dess inriktning och beslutsfattande och dels underlag för att möjliggöra samverkan mellan geografiska områden, sektorer, nivåer samt mellan civilt och militärt försvar.

Skapandet av lägesbilder är en kontinuerlig och dynamisk process som är beroende av resurser, tid och analyskapacitet. För att kunna användas som stöd till gemensam inriktning och samordning behöver en samlad lägesbild bestå av information som beskriver händelsen, konsekvenser, åtgärder, resurser och aktörer.

Rutiner och metoder för framtagande av samlade lägesbilder ska så långt som möjligt vara desamma under fredstid som vid höjd beredskap och ytterst och i krig. En kombination av övning och skarp rapportering vid fredstida kriser ger möjlighet att stärka förmågan inför höjd beredskap.

3.2.2. Analys av förmåga baserat på styrkor och utmaningar

Styrkor

Framtagande av samlade lägesbilder har skett i samband med flera olika händelser de senaste åren, inte minst under pandemin och Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Det finns således en grundläggande förmåga i beredskapssystemet att snabbt sammanställa information som grund för beslut och inriktning, såväl för aktörsspecifika behov som för aktörsgemensam hantering.

I och med den nya strukturen för civilt försvar och samhällets krisberedskap som infördes 2022 fick sektorsansvariga myndigheter till uppgift att rapportera om läget inom beredskapssektorns ansvarsområde.¹⁷ Sedan dess har ett antal sektorsansvariga myndigheter utvecklat så kallade sektorslägesbilder, dvs samlade lägesbilder för sektorn,

¹⁷ 25 § förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap

som tas fram på regelbunden basis. Det pågår även samverkan i detta arbete mellan sektorerna.

Länsstyrelserna ansvarar, i egenskap av högsta civila totalförsvarsmyndigheten inom respektive län, för att en samlad regional lägesbild sammanställs under höjd beredskap.¹⁸ Redan innan reformen år 2022 ansvarade länsstyrelserna för att ta fram samlade lägesbilder vid krissituationer.¹⁹ MSB ska bistå Regeringskansliet med underlag och information av betydelse för myndighetens ansvarsområde i samband med allvarliga olyckor och kriser samt under höjd beredskap.²⁰ På grundval av detta tar MSB fram en nationell samlad lägesbild. Förmågan har således utvecklats över längre tid och testas regelbundet och skarpt i samband med händelser.

Regeringsuppdraget har inneburit att aktörer, som inte tidigare testat förmågan att ta fram samlade lägesbilder i den nya strukturen, har behövt reda ut frågor kring ansvar, roll och syfte. Övningsaktiviteterna och efterföljande utvärdering bedöms därmed ha bidragit till att stärka förmågan.

För att en samlad lägesbild ska kunna ge effekt i en aktörsgemensam hantering krävs det samsyn kring vad den syftar till och vad den bör innehålla. Samlade lägesbilder kan behöva se olika ut beroende på syfte, målgrupp och användningsområde, men det behöver dock finnas gemensamma nämnare inklusive en gemensam förståelse och gemensam nomenklatur/terminologi inom totalförsvaret. Det behöver även finnas en gemensam förståelse kring själva arbetsprocessen att ta fram en lägesbild för att den ska kunna uppfylla sitt syfte och vara kvalitetssäkrad. Detta utvecklingsarbete pågår i det civila försvaret inom ramen för GGV-projektet och bidrar till att stärka förmågan till samlade lägesbilder för aktörsgemensam inriktning och samordning.

Utmaningar

Förmågan att ta fram samlade lägesbilder varierar inom totalförsvaret. I och med att myndighetsreformen för civilt försvar och krisberedskap trädde i kraft i oktober 2022 etablerades också nya samordningsansvar, däribland för sektorsansvariga myndigheter och Civo. Förmågan att ta fram samlade lägesbilder har sedan dess utvecklats i varierad omfattning. För berörda aktörer har samlade lägesbilder endast varit en fråga av många som behövt utvecklas och tydliggöras inom ramen för samordningsansvaret och för flera aktörer har den inte varit prioriterad.

Fredstida krissituationer har inneburit möjligheter att stärka förmågan, men analys och insikt om vad höjd beredskap innebär varierar. I det sammanhanget är behovet att öka kunskap inom totalförsvarsjuridik relevant: kunskap och förståelse för regler, roller och ansvar är avgörande för att kunna utkristallisera vilket syfte en specifik aktörs samlade lägesbild ska uppfylla under höjd beredskap och vad den bidrar med i helhetsförståelsen.

¹⁸ 6 § förordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap

¹⁹ 4 § förordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap

²⁰ 7 § 2 st. förordning (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Det finns hos totalförsvarets aktörer en samstämmighet och förväntan att samlade lägesbilder ska tas fram inför och under höjd beredskap samt vid fredstida krissituationer. Det saknas samtidigt tydliga och gemensamma uppfattningar om vad en samlad lägesbild är, vem som ska ta fram den, när den ska tas fram och vad den ska innehålla. Denna diskrepans skapar utrymme för olika tolkningar, begreppsförvirring och ansvarsgap. Att påbörja arbete med lägesbilder utifrån otydliga ingångsvärden vid en pågående fredstida kris eller vid höjd beredskap innebär risk att hanteringen blir reaktiv och saktfärdig.

Det saknas i nuläget en gemensam förståelse för vad sektorsansvaret innebär under höjd beredskap och således varierar innehåll och syfte med de samlade lägesbilderna mellan sektorsansvariga myndigheter. Med otydligheter kring roll, ansvar och tidsperspektiv inom och mellan sektorerna riskerar de samlade lägesbilderna att inte bli enhetliga och därmed mindre ändamålsenliga som grund för aktörsgemensam samordning och inriktning. Arbete med att förtydliga och jämka förståelsen sker redan, dels i sektorerna men också inom GGV-projektet.

3.2.3. Åtgärdsförslag inom området

- För att stödja ansvariga aktörer i framtagandet av samlade lägesbilder behöver vägledande dokument och stödmaterial tas fram. MSB avser att i nära samarbete med ansvariga aktörer ta fram sådant material.
- Samtliga aktörer med ansvar att ta fram samlade lägesbilder bör kontinuerligt ha en uppdaterad samlad bild över läget inom sitt ansvarsområde. Ett tydliggörande om att denna typ av omvärldsanalys alltid behöver finnas på plats bedöms stärka totalförsvarets förmåga att identifiera om det finns en risk för fredstida krissituationer eller att beslut om höjd beredskap är nära förestående. Det skulle därtill ge utökad möjlighet att agera snabbt och i ett tidigt skede för att mildra konsekvenserna.
- Aktörer som tar fram samlade lägesbilder (kommuner, länsstyrelser, Civo, sektorsansvariga myndigheter och MSB) behöver utveckla och etablera roller, rutiner och arbetssätt för framtagande av samlade lägesbilder, såväl enskilt i den egna organisationen som tillsammans med andra. Aktörer med utpekad ansvar behöver även stärka den egna analysförmågan för att, utifrån sitt samordningsansvar, kunna göra bedömningar gentemot målet för det civila försvaret.
- Förmågan att analysera innebörden av vad höjd beredskap kan få för effekter på den egna verksamheten och för det rådande läget behöver stärkas för att de samlade lägesbilderna ska vara effektiva som underlag för inriktning och samordning (t.ex. prioritering). Åtgärdsförslaget att totalförsvarets aktörer behöver lära känna och analysera reglerna som är relevanta för den egna verksamheten under höjd beredskap är tillämpligt också i detta sammanhang.
- Sektorsansvariga myndigheter och Civo bör samordna sig kring behovet och tolkningen av deras respektive roller och vad det innebär i framtagande av samlade lägesbilder och samordning av åtgärder med sektorsöverskridande konsekvenser.
- Regeringskansliet bör tydliggöra och samordna förväntningar från den nationella nivån. Kvaliteten i samlade lägesbilder behöver sannolikt stärkas och det behöver

vara tydligt vad en samlad lägesbild under höjd beredskap bör innehålla för att uppfylla sitt syfte. I detta avseende behöver framtagande av samlade lägesbilder övas ytterligare tillsammans inom hela totalförsvaret.

3.3. Förmågeområde 3: Begära och svara enligt författningsstyrda rapporteringsvägar

3.3.1. Presentation av området

För att bedöma förmågan att hantera samhällsstörningar vid höjd beredskap är det nödvändigt att aktörer samarbetar och kommunicerar strukturerat. Genom att samla in och dela information under pågående skeenden ges en bättre överblick och förståelse vilket skapar förutsättningar för att exempelvis bedöma behov av åtgärder, fatta beslut om lämpliga åtgärder, anpassa redan pågående åtgärder utifrån förändrade omständigheter m.m. Att dela och utbyta information på ett strukturerat sätt är även en grundläggande förutsättning för att skapa olika typer av lägesbilder.

3.3.2. Analys av förmåga baserat på styrkor och utmaningar

Styrkor

Överlag bedöms rapporteringsvägarna vara relevanta och fungera väl. Genom arbetet med författningsstyrd rapportering i fredstida kontext har vanan att rapportera byggts upp samtidigt som relationer skapats mellan aktörer som rapporterar. I den rapportering som sker löpande finns det även möjlighet till återkoppling både gällande kvalitet i rapportering men även gällande förmåga att besvara frågor och oklarheter.

Vid höjd beredskap finns fler författningsstyrda rapporteringsvägar än vid fredstida krissituationer, vilket innebär att det finns rapportering som sällan eller aldrig har testats innan övningarna inom regeringsuppdraget genomfördes. Övningsaktiviteterna inom regeringsuppdraget har inneburit att aktörer behövt vidta förberedande åtgärder för att kunna delta, vilket innebär att analys av informationsbehov och struktur för rapportering vid höjd beredskap har stärkts men fortsatt kan utvecklas.

Stödmaterial tas fram gällande författningsstyrd rapportering inom GGV-projektet. Inom leveranserna identifieras även minsta gemensamma nämnare avseende information som den för författningsstyrda rapporteringen behöver innehålla. Arbetet görs utifrån en behovsanalys och leveranserna tas fram i samverkan med flera aktörer. Leveranserna bedöms stärka enskilda aktörers förståelse för, och förmåga att urskilja, sitt informationsbehov.

Utmaningar

Rapporteringsvägarna som tillkommer vid höjd beredskap bygger på ett utökat informationsbehov utifrån förändrat ansvar vid höjd beredskap. Det faktum att informationsbehovet utökas och att syftet med tillkommande frågor inte är förankrat hos aktörer som ska besvara rapporteringen kan leda till hög belastning och bristfälliga svar. Den tillkommande rapporteringen utgör en utmaning både kopplat till förståelsen för

syftet med rapportering och, för vissa aktörer, en ökad arbetsbelastning. Det förekommer inslag av parallell rapportering dvs. att samma grundläggande information rapporteras i flera olika kanaler, vilket uppfattas utgöra en onödig belastning. En övergripande uppfattning är att den förordningsstyrda rapporteringen är och kommer att vara omfattande och kan behöva förenklas.

En återkommande utmaning gällande författningsstyrd rapportering är bristen på återkoppling. Vid höjd beredskap bedöms återkoppling endast kunna ske i begränsad omfattning och därmed skulle behöva fördjupas inom totalförsvaret i fredstid. Återkoppling vid höjd beredskap bedöms, om genomförbart, bestå av kvittens av inkommen rapportering, mottagande av samlad lägesbild inklusive inriktning och prioriterade åtgärder samt att det utifrån rapporteringen sker tilldelning och prioritering av resurser.

3.3.3. Åtgärdsförslag inom området

- De aktörer i rapporteringssystemet som efterfrågar information behöver på förhand analysera informationsbehovet vid höjd beredskap. I denna process behöver tillkommande rapportering till Nato beaktas och vägas in. Arbete behöver ske tillsammans med dem som ska bistå med informationen för att se över om det är möjligt att möta informationsbehovet.
- Utifrån de aktiviteter som genomförts inom ramen för uppdraget har det identifierats att vissa rapporteringsvägar bör ses över. Samtidigt bör det betonas att förenklingar och mer samordnad rapportering inte nödvändigtvis innebär att författningsstyrda rapporteringsmöjligheter som en följd därav bör tas bort. Detta för att kunna verka situationsanpassat utifrån händelsen under höjd beredskap. Exempelvis bör det analyseras grundligt ur ett systemperspektiv:
 - hur rapporteringen mellan Civos²¹ och sektorsansvariga myndigheter ska fungera och vilket syfte som rapporteringen har.
 - om Civos behöver få ett tydliggjort ansvar att rapportera till MSB.
 - om länsstyrelsernas rapportering ska samordnas av Civo samt hur eventuella förändringar skulle påverka rapporteringen från såväl länsstyrelserna²² som kommunerna.
 - om regioners rapporteringsskyldighet till MSB kan tas bort. MSB:s bedömning är att detta utgör en onödig belastning för regionerna och att ordinarie rapporteringsvägar via länsstyrelserna och Socialstyrelsen fungerar väl.
- Arbetsformer för rapportering som på förhand är kända, övade och samordnade underlättar för samtliga aktörer och i synnerhet de aktörer som rapporterar till många. En tentativ operativ rytm bör sättas för såväl författningsstyrd rapportering som framtagande av samlade lägesbilder som är gemensam för totalförsvaret, så att det finns en förutsägbarhet och ett riktvärde att dimensionera utifrån. Den grundläggande operativa rytmen ska kompletteras med rutiner för

²¹ Civo och Försvarsmakten är överens om att Civo ska rapportera till Militärregionerna.

²² Exempelvis hur fredstida rapportering och rapportering under höjd beredskap påverkas när rapporteringsvägarna skiljer sig.

avsteg i situationer där snabb och situationsanpassad rapportering är nödvändig. MSB bör överväga om det finns behov av framtagande av föreskrifter för rapportering med kompletterande vägledning. I framtagandet bör erfarenheter från både nuvarande operativ rapportering samt tidigare arbetsformer i totalförsvaret (se t.ex. FARIT-C²³ och Prov RappB) beaktas. För effektiv resursanvändning vid rapportering är det av särskild betydelse att den grundläggande operativa rytmen är samordnad mellan civilt och militärt försvar. Arbetsformerna behöver även anpassas enligt nationella och internationella åtaganden till följd av Nato-medlemskapet.

- Regeringskansliet bör tydliggöra sitt informationsbehov från respektive aktör. Där informationsbehovet överlappar bör frågor och inhämtning kunna synkroniseras i syfte att underlätta för samt minska belastning på rapporterande aktörer.

3.4. Förmågeområde 4: Hantera och dela säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

3.4.1. Presentation av området

Att kunna hantera och dela information är en grundförutsättning för samverkan och ledning. Totalförsvarets alla aktörer behöver därför uppfylla samtliga punkter nedan för att kunna samverka och leda i vardag, fredstida krissituationer och under höjd beredskap. Punktlistan nedan kommer från *Krigets krav*.²⁴ Det aktuella regeringsuppdraget omfattar punkterna tre och fyra nedan.

1. Det finns robusta tekniska system som fungerar under störda förhållanden.
2. Det finns alternativa lösningar för informationsöverföring vid bortfall av tekniska system.
3. Det finns säkra tekniska system som är godkända för hantering och överföring av säkerhetsskyddsklassificerad information.
4. Det finns tekniska system som är kompatibla och möjliggör samverkan mellan aktörer.
5. Det har genomförts övningar inom egen organisation och tillsammans med andra där redundanta system/alternativa lösningar har använts.

Nedanstående system är tillgängliga för alla totalförsvarets aktörer. Vissa är avgiftsfria för aktören medan andra har installationskostnader och löpande driftskostnader.

1. Dagens robusta system är främst Rakel för talsamband samt SGSI för nätverk.
2. Alternativa lösningar för informationsöverföring är t.ex. Rakel, satellitkommunikation och andra radiosystem, dvs. muntlig delgivning istället för dokument. Även ordonnanser kan ses som en lösning i avbrott i t.ex. nätverk, men är inte alltid lämpliga pga. avstånd och väglag.

²³ Dåvarande Överstyrelsen för civil beredskap (ÖCB) gav 1995 ut "Föreskrifter om allmänna råd för informationsförsörjningen inom Totalförsvarets civila del" (FARIT-C)

²⁴ Se Krigets krav - En samlad bedömning av förmågan inom totalförsvaret FM2021-17683; MSB 2022-08173-31, sid 21.

3. Försvarsmakten ansvarar för godkännande och föreskrifter för säkra kryptografiska funktioner, som även kallas signalskyddssystem. Signalskyddssystem är de system som ska användas för skydd och/eller överföring av säkerhetsskyddsklassificerad information.
4. Inom civilt försvar finns det flera signalskyddssystem inom samverkan som tilldelas avgiftsfritt till aktörerna. En utmaning är att inte alla aktörer har hemställt om alla system. Denna begränsning mellan aktörerna måste framgå vid respektive aktörs sambandsplanering redan i fredstid.
5. Det finns tester av redundanta samband på regional nivå.

Det är endast med gemensamma system hos alla aktörer vi kan säkerställa en smidig samverkan. MSB har enligt 27 § förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap föreskriftsrätt för bland annat 20 § 10 och 11 i samma förordning. Arbetet med sådana föreskrifter med allmänna råd pågår där krav på vissa gemensamma tekniska system för samverkan ingår.

MSB beslutar om tilldelning av signalskyddssystem och företräder civila verksamhetsutövare i arbetet med signalskydd. I detta ingår bland annat att ställa krav vid utveckling av nya system och anskaffa signalskyddssystem samt föra fram civila verksamhetsutövarers behov vad gäller signalskyddsutbildningar.

MSB beslutar om vilka myndigheter som ska kunna kommunicera med säkra kryptografiska funktioner utöver de myndigheter som regeringen beslutat ska ha sådana funktioner.

MSB beslutar även om vilka företag som efter överenskommelse ska få tillgång till signalskyddssystem samt tecknar avtal med kommuner och organisationer som har behov av dem.²⁵

3.4.2. Analys av förmåga baserat på styrkor och utmaningar

Analys av styrkor och utmaningar hos aktörerna redovisas i säkerhetsskyddsklassificerad bilaga, bilaga 5.

3.4.3. Åtgärdsförslag inom området

Nedan följer åtgärdsförslag inom området. Alla förslag kommer även påverka Försvarsmakten/Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (MUST), Försvarets materielverk (FMV), Försvarets radioanstalt (FRA) och Totalförsvarets signalskyddsskola (TSS) då dessa har viktiga roller i anskaffning, tilldelning av signalskyddssystem och utbildning av signalskyddschefer.

- Det finns behov av tydligare civil-militär samverkan om vilka samverkanssystem som ska finnas och vilka som ska använda respektive system. Behoven mellan aktörerna är olika men det behöver skapa en gemensam grund för alla aktörer som är högre än dagens nivå. Den gemensamma grunden kan bli robusta system samt signalskyddssystem på nivå

²⁵ Se 16-19 §§ förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap

Begränsat hemlig (BH) medan vissa aktörer i tillägg till det behöver system på nivå Hemlig (H) eller Kvalificerat hemlig (KH) för att kunna sköta sin verksamhet.

- Finansiering är en stor utmaning, både finansieringen av system via anslag till MSB/FRA (ex signalskyddssystem för samverkan) och de som aktören själv betalar (exempelvis Rakel och Swedish Government Secure Intranet (SGSI)). Ett förslag är att en grundförmåga för både robust och skyddad samverkan finansieras centralt via dedikerade medel vilket skulle bidra till att säkerställa att varje aktör har exempelvis Rakel, SGSI och signalskyddssystem för samverkan på sin ordinarie och alternativa ledningsplats. Utvecklas det nya samverkanssystem för totalförsvaret ska grundpaketet kompletteras med dessa system alternativt att de nya systemen ersätter befintliga system. Som exempel driver Försvarmakten ett projekt med att ersätta dagens kryptotelefoner på Hemlig nivå med ny teknik medan MSB utvecklar de nya samverkansfunktionerna Begränsat hemligt Tal och Begränsat hemlig Videokonferens som bygger på godkända signalskyddssystem; alla dessa system borde ingå i grundpaketet av skyddad och robust samverkan.
- När systemen är på plats ansvarar respektive myndighet för att systemen används – dvs aktörerna har tagit fram signalskyddsnycklar för sina ansvarsområden, SGSI:s mail- och videokonferensfunktionalitet är aktiverad m.m. Vill aktören använda systemen för sin egen verksamhet (exempelvis Polisens, Kustbevakningens m.fl. användning av Rakel) får finansiering ske enligt dagens system. Idag finansieras SGSI av aktören, men kostnaden för installation bedöms kunna bli mer kostnadseffektiv med nationella installationsresor.
- Aktörer med ansvar för rapportering vid höjd beredskap bör vidta åtgärder för att säkerställa förmågan att på ett korrekt och systematiskt sätt bedöma och klassificera uppgifters skyddsvärde. Registratur/kryptoexpeditionens roll är central för förmågan att hantera och dela säkerhetsskyddsklassificerad information. Utbildning, övning och kontinuitetshantering behövs för alla aktörer som hanterar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Lista på bilagor

Bilaga 1	Lista på författningar
Bilaga 2	Rapporteringskarta, författningsstyrda rapporteringen inför och vid höjd beredskap (MSB)
Bilaga 3	Rapporteringskarta, författningsstyrda rapportering och annan informationsskyldighet inför och vid höjd beredskap (Försvarmakten)
Bilaga 4	Övade rapporteringsvägar i MSB:s övning
Bilaga 5	Komplettering förmågeområde 4 - Hantera och dela säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter (säkerhetsskyddsklassificerad)

Bilaga 1 – Lista på författningar

Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Förordning (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten

Förordning (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap

Förordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter vid höjd beredskap

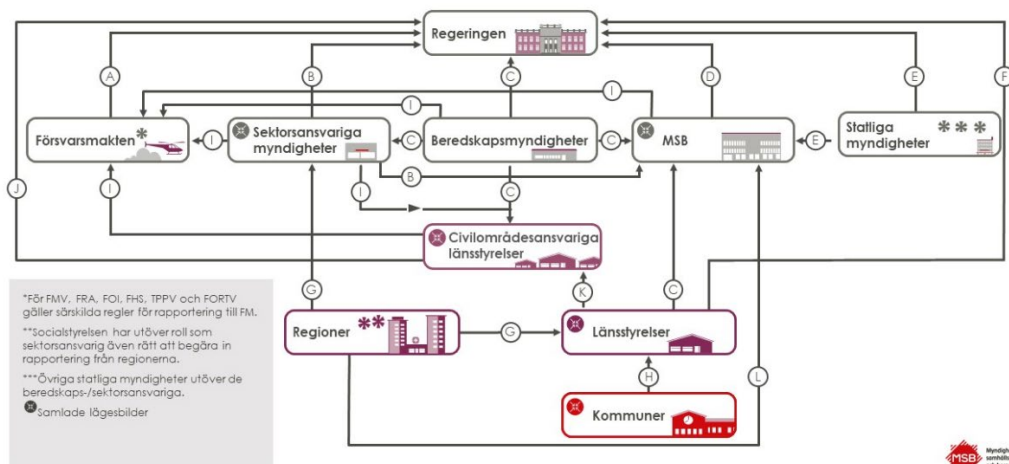
Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap

Förordning (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser

Bilaga 2 – Rapporteringskarta, författningsstyrda rapporteringen inför och vid höjd beredskap (MSB)

FÖRFATTNINGSTYRD RAPPORTERING

Inför och under höjd beredskap

Lägesbild och rapportering – Höjd beredskap

FÖRFATTNINGSTYRD RAPPORTERING

Ⓐ Förförordning (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten + andra uppdrag	Ⓔ 12 § Förförordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap	Ⓜ 8 § Förförordning (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap
Ⓑ 22 + 25 §§ Förförordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap	Ⓕ 22 § Förförordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap 7 § Förförordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter vid höjd beredskap	Ⓝ 9 § Förförordning (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser
Ⓒ 22 § Förförordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap	Ⓖ 3+7 §§ Förförordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap	Ⓚ 6 + 7 §§ Förförordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter vid höjd beredskap
Ⓓ 7 § Förförordning (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 22 § Förförordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap	Ⓗ 2+6 Förförordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap	Ⓛ 7 § Förförordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

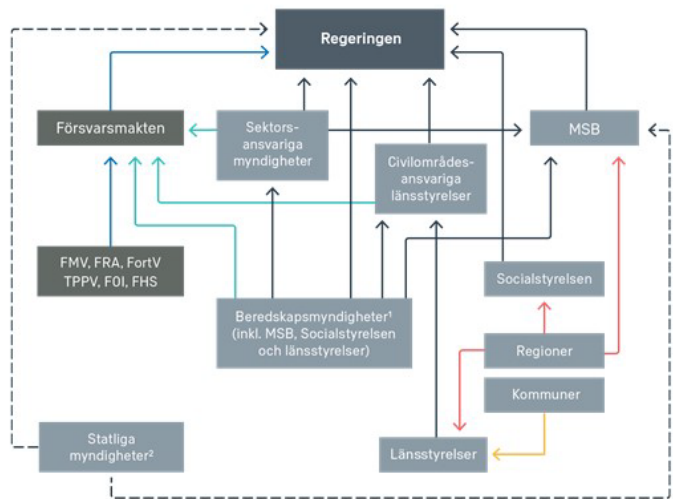

Bilaga 3 – Rapporteringskarta, författningsstyrda rapportering och annan informationsskyldighet inför och vid höjd beredskap (Försvarmakten)

Författningsstyrd rapportering och annan informationsskyldighet inför och vid höjd beredskap

- Förfordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap, 7 §
 - Förfordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap, 8 §
 - Förfordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap, 22 §
 - Förfordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap, 12 §
- Det finns en ny slags informationsskyldighet i 12 § som innebär att samtliga myndigheter på förfrågan från Regeringskansliet ska lämna den information som behövs för samlade lägesbilder. Likaså ska på förfrågan från MSB information lämnas för att MSB ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt 7 § i MSBs instruktion.
- När det gäller det civila försvarets stöd till det militära försvaret ska information endast lämnas i fråga om den eventuella påverkan stödet har på möjligheterna att tillgodose civila behov av samhällets resurser.
- Förfordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, 6 § andra stycket.
 - Förfordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, 7 § andra stycket.
- ¹ Beredskapsmyndigheterna ska vid fredstida krisituationer och höjd beredskap även lämna MSB den information som behövs för att myndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt 7 § i MSBs instruktion. När det gäller det civila försvarets stöd till det militära försvaret ska information endast lämnas i fråga om den eventuella påverkan stödet har på möjligheterna att tillgodose civila behov av samhällets resurser.
- ² Enligt § 3 i förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap är Regeringskansliet, kommittéväsendet, Försvarmakten, försvarsmyndigheterna och Säkerhetspolisen undantagna från bestämmelsen i § 12 andra stycket om informationsskyldighet till MSB. För utlandsmyndigheterna tillämpas förordningen endast i den utsträckning som bestäms i föreskrifter som meddelas av Regeringskansliet (Utrikesdepartementet).

FÖRSVARMAKTEN

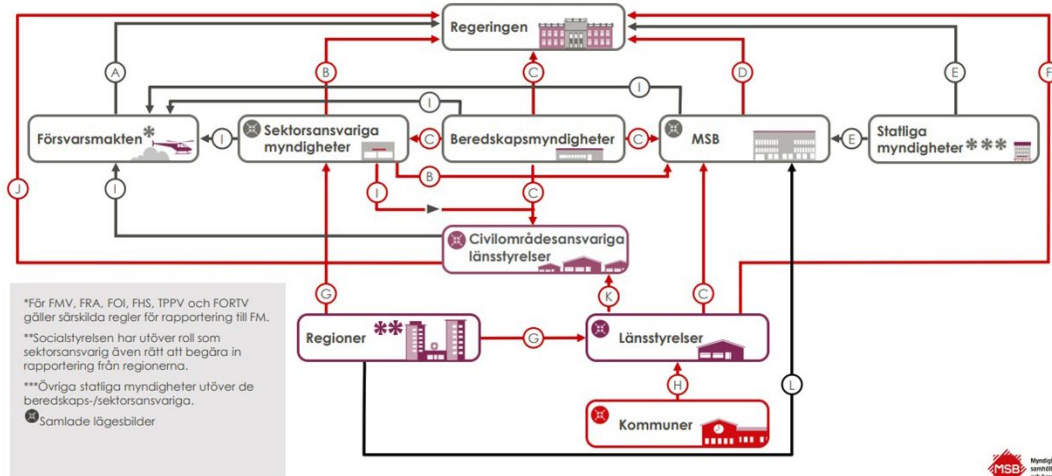
FÖRSVARMAKTEN

Bilaga 4 – Övade rapporteringsvägar i MSB:s övning

FÖRFATTNINGSTYRD RAPPORTERING

Inför och under höjd beredskap

Rapporteringsvägar som prövas under övning v.45

MSB Myndigheten för samhällsberedskap och beredskap